

Till Arbets- och näringsministeriets registratorskontor

Synpunkter om Fennovoima AB:s ansökan om komplettering av statsrådets principbeslut

Diarienummer TEM/11/08.04.01/2014

Jag bor i Skellefteå (mitt emot Pyhäjoki) och som en medlem i nätverket Kärnkraftsfritt Bottenviken delar de synpunkter som nätverket lämnats in. Samtidigt som en individ som ursprungligt är från Japan och har upplevt den kärnkraftskatastrofen i Fukushima från närmare avstånd än vanliga svenskar och finländare vill jag gärna sicka mina personliga synpunkter också. Att förmedla läxorna som man lärt sig från den senaste allvariga kärnkraftolyckan är, tror jag, en del av mitt ansvar som samhälletsmedborgare.

Ett kärnkraftverk löser inte elförsörjnings fråga eftersom en kärnkraftreaktor behöver ersättande elproducenter medan reaktorn inte är igång på grund av olika anledningar inklusive den regelbundna underhållningen. Den behöver även storskalig elleverens för att kyla ner själva reaktorn vilket är akut nödvändigt när reaktorn stoppats (eller inte kan stoppas!) på oplanerat tillfälle. För att kunna bygga och driva ett kärnkraftverk måste man ha tillgång till minst lika mycket el sidan av (bakom) elen som det planerade kärnkraftverket kommer att kunna producera. Det är rimlig och nödvändig förutsättning för att driva kärnkraft, och det var den hemliga anledningen till att Japan har klarat sina elbehov med väldigt lite eller någon alls kärnkraft flera år efter den kärnkraftskatastrofen i Fukushima. De flesta japaner grund lurades av elbolagen och staten som hotade med alvarlig elbrist om några reaktorer inte fick sättas igång och ansträngde sig att spara sin elkonsumtion året efter katastrofen. Men ett år senare slutade elbolagen och staten att tjata om elbrist för att elen uppenbarligen räckte utan kärnkraft. (Istället började elbolagen och staten varna om elprishöjningen på grund av ökade import av fossilbränsle, men det är också uppenbart vad kostar mest när man hör varje dag om de gigantiska kostnaderna för att stoppa det radioaktivt kontaminerade vatten från det havererade kärnkraftverket eller för att sanera enorma område utan någon tydliga framgångar.)

Byggs ett kärnkraftverk måste vilket land som helst ha tillräckliga eltillgångar (alternativa anläggningar eller försörjningsplan) för att täcka all elbehov utan kärnkraft. Annars, är det ren galenskap att planera bygga ett kärnkraftverk utan förmåga att garantera backup elförsörjning. Påståendet att bygga ett nytt kärnkraftverk för att försörja elbehov är därför helt enkelt en lögn. Men det verkar gemensamt för alla kärnkraftvänliga länder att konstatera att det är nödvändigt och att utan kärnkraften klarar de inte att försörja energibehov,

att utveckla industrin och att behålla sin livsstandard. Kärnkraftens egentliga roll har varit något annat (något symboliskt för ett starkt land, ett projekt att satsa stort för att stimulera ekonomin, osv), men jag ska inte diskutera om det här. Jag hoppas verkligen att Finlands folk och beslutfattare ser sanningen. Ett kärnkraftverk byggs inte för att försörja elbehov, snarare ställer det fram ännu mer elbehov. (Att bygga massor av vindkraftpark ingår Fennovoimas plan.) Ett sådant stort byggprojekt kan säkert ge många sysselsättningar. Men ska Finlands folk och beslutfattare tycka OK att skapa stor risk (kärnavfall och radioaktivt kontaminerade anläggningar) som måste tas hand om av kommande generationer bara för att nuvarande generationen kan försörja sina vardagar? Varför räcker det inte att bygga vindkraftverk, när de ändå behövs byggas även om man bygger ett till kärnkraftverk?

Annan sak som japanerna tvingats lära sig från den kärnkraftskatastrofen i Fukushima var att kärnkraftbolagen aldrig spontant talar om obekväma sanningar. Jag tror inte att kärnkraftbolaget TEPCO någonsin informerat det värsta av något som hänt, utan de alltid väntar tills händelsen redan kommit sitt slut och sedan börjar meddela fragmenterade faktorer på en på, steg efter steg. Det verkar vara deras strategi att dröja och sedan dela upp händelsen så att folk inte uppfattar totalt och att låta folk vänja sig med saker som annars häpnadsveckande allvarliga och bli ointresserad vad än händer. Men även Fennovoima verkar följa det typiska sätt att försöka släppa obekväma faktorer så lite som möjligt. Varför blev konsekvenserna av antagen allvarig reaktorolycka mycket mer omfattande och allvarigare jämfört med 2008 års MKB, även reaktorns storlek minskats? Det var på grund av de ändrade antagandevillkoren för simuleringen. Men varför måste de ha ändrats? Var den här gångens villkor rätt och optimalt? Kan man lita på bolaget som en gång försökte redovisa förminimerade negativa potentiella konsekvenser? Kan konsekvenserna bli ännu värre om de krävs utföra ännu en gång till simulering? Det måste ingå i kärnkraftindustrin att försöka minimera negativa konsekvenser och att lotsa ingenting har hänt när någonting händer. Om man seriöst tar upp kärnkraftens negativa sida (att oundvikligt producera radioaktivitet som inte går ihop med något liv), kan man tänka använda den för att producera el som kan produceras på många andra sätt?

Kärnkraftkatastrofen i Fukushima visade att hur enkelt och snabbt en kärnkraftsreaktor kan ledas till härdsmläta när den engång tappat kylmedel. Det finns massor av olika anledningar till att tappa kylmedel eller kontroll över kylningssystemet utom tsunami och jordbävning. I USA tillåter NRC (kontrollmyndigheten) inte att driva ett kärnkraftverk när det saknar effektiv och

genomförbar evakueringsplan. Tillåter Finland att bygga ett kärnkraftverk som inte seriöst förutsätter allvarig olycka som kan kräva omfattande evakuering av befolkningen?

Kärnkraftkatastrofen i Fukushima har visat tydligt att ett privat vinstinriktat bolag inte kan ta ansvar för de allvariga konsekvenserna av sin verksamhet. TEPCO var ett av världens rikaste företag som ägde otroligt dyra egendomar som hade högre värde än Toyotas alla egendomar i hela världen. Ändå kan de inte ersätta alla ekonomiska skador som deras verksamhet orsakade. De har inte ens kunnat stoppa haveriets utveckling. Allvarliga konsekvenser som kan komma att bli synliga i form av hälsoproblem har inte alls räknats ännu. Tjernobyli katastrofen gjorde Sovjet Unionen sönderfalla. Jag bekymmer mycket om Japan kommer att gå under på grund av dessa enorma kostnader att hantera haveriet och avfallet därifrån, att sanera kontaminerade område, att återställa drabbade samhälle, att ersätta ekonomiska skador och att ta hand om hälsoproblem och sjuka människor. Två år efter den stora jordbävningen och tsunamin, började det synas tydligt att flera dör i Fukushima länet än andra tsunami drabbade länen och särskilt tydligt att självmord ökar just i Fukushima länet. Jag vill gärna uppmärksamma att ett nytt kärnkraftverk betyder också en ökad risk i staten och samhälle, och vädjar: Riskera inte samhällets säkerhet och trygghet framöver över flera generationer genom att bygga ett nytt kärnkraftverk. El kan producera från förnybara källor på hållbarare sätt och det kan ge sysselsättningar också.

Med vänliga hälsningar

Seiko Matsuda, en Skellefteåbo

Strömforsvägen 62,

936 91 Boliden, Sverige

Tel: +46 705 737173

